

15. V. 1931  
Kraj: Ljubljana  
ŠTEVILKA 5

LETNIK XXXII

**NARODNI**  

---

**GOSPODAR**

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE V LJUBLJANI

---

V LJUBLJANI, DNE 15. MAJA 1931



**VSEBINA:** Glavna skupščina Zadružne zveze v Ljubljani. — Načelstveno poročilo. — Dr. J. B.: Zakaj smo tu? — Živahno gibanje živinorejskih zadrug. — Zadružna matica v Splitu. — Gospodarski pregled. — Zahvala. — Iz našega zadružništva. — Iz gospodarstva. ....

## **Priloga „Narodnega Gospodarja“ št. 5, 1. 1931.**

*Za vsa objavljena vabila, pri katerih ni izrecno drugače določeno, velja določba: Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov.*

**Občni zbor Živinorejske in svinjerejske zadruge v Ambrusu, r. z. z. o. z.,** se bo vršil dne 25. maja popoldne ob pol 4. uri v župnišču. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka za 1. 1930. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. sprememba pravil. 7. volitev delegatov. 8. slučajnosti.

**Občni zbor Kmetijske zadruge v Ambrusu, r. z. z. o. z.,** se bo vršil dne 24. maja popoldne ob 3. uri v občinski pisarni. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka za 1. 1930. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

**Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Ambrusu, r. z. z. n. z.,** se bo vršil dne 31. maja 1931 ob 3. uri popoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka za 1. 1930. 5. sprememba pravil. 6. slučajnosti.

**Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Bogojini, r. z. z. n. z.,** se bo vršil 25. maja 1931 ob pol 12. uri v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. odobritev računskega zaključka za 1. 1930. 5. slučajnosti.

**Občni zbor Kmetijskega društva v Zgor-  
njem Brniku, r. z. z. o. z.,** se bo vršil dne 31. maja 1931 ob 4. uri popoldne v stanovanju Ahčina. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za 1. 1930. 3. volitev nadzorstva. 4. slučajnosti.

**Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Bučki, r. z. z. n. z.,** se bo vršil v nedeljo 17. maja 1931 ob 15. uri v župnišču. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka za 1. 1930. 5. slučajnosti.

**Redni občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice v Črnomlju, r. z. z. n. z.,** se bo vršil v nedeljo dne 31. maja ob 9. uri v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka za 1. 1930. 5. slučajnosti.

**Redni občni zbor Mlekarske zadruge v Črnomlju, r. z. z. o. z.,** se bo vršil v nedeljo dne 7. junija 1931 ob 9. uri v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka za 1. 1930. 5. slučajnosti.

**Občni zbor Hrvatske seljačke gospodarske udruge u Dolnji Dubravi, r. z. z. o. z.,** se bo vršil dne 25. maja 1931 ob 8. uri predpoldne v občinskih prostorih v Dolnji Dubravi. Dnevni red: 1. poročilo likvidatorjev o položaju zadruge. 2. odobritev rač. zaključka za 1. 1930. 3. vprašanje poravnave izven stečaja. 5. slučajnosti.

**Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice na Dobravi pri Kropi, r. z. z. n. z.,** se bo vršil v uradnici 31. maja 1931 ob pol 16. uri na Srednji Dobravi 11. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem obč. zboru v 1. 1930. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. poročilo o izvršeni reviziji v 1. 1930. 5. potrjenje rač. zaključka za 1. 1930. 6. sprememba pravil v § 10. 7. slučajnosti.

**Občni zbor Kmetijske nakupovalne in prodajne zadruge v Dolu pri Hrastniku, r. z. z. o. z.,** se bo vršil dne 31. maja 1931 po prvi sv. maši v društveni dvorani na Dolu. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. odobritev računskega zaključka za 1. 1930. 4. poročilo načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

**Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Dobju, r. z. z. n. z.,** se bo vršil dne 31. maja 1931 ob pol 15. uri v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrditev računskega zaključka za 1. 1930. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. slučajnosti.

**Redni občni zbor Lončarske zadruge v Filovcih, r. z. z. o. z.,** se bo vršil dne 31. majnika 1931 v hiši št. 96. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za 1. 1930. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. slučajnosti.

**Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Fokovcih, r. z. z. n. z.,** se bo vršil v nedeljo, dne 17. maja 1931 ob 13. uri v posojilniških prostorih v Fokovcih. Dnevni red: 1. čitanje in odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev rač. zaklj. za 1. 1930. 5. sprememba pravil. 6. slučajnosti.

**Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Hotedršici, r. z. z. n. z.,** se bo vršil dne 31. maja 1931 ob 15. uri v uradnih prostorih te hranilnice. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za 1. 1930. 3. čitanje zadnjega revizijskega poročila. 4. slučajnosti.



# NARODNI GOSPODAR

## GLASILO „ZADRUŽNE ZVEZE“ V LJUBLJANI.

Člani „Zadruž. zveze“ dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane po 25.— Din na leto, za pol leta 12-50 Din.  
Cena inseratov po dogovoru. — Izhaja 15. dne vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo.

### Glavna skupščina Zadružne zveze v Ljubljani.

Letošnji občni zbor Zadružne zveze je kakor običajno privabil veliko število zadugarjev, ki so hoteli čuti poročilo o delovanju svoje matice in se obenem razgovoriti o najbolj akutnih vprašanjih zadružne organizacije.

Občni zbor je otvoril predsednik Zveze, minister n. r. gosp. dr. Anton Korošec, ki je po uvodnih formalnostih pozdravil g. inspektorja Josipa Zidanška, kateri se je udeležil zborovanja kot zastopnik g. ministra za poljedelstvo in g. bana. Dalje je pozdravil g. dr. Vekoslava Gortana, ravnatelja Zadružne sveze in vse zastopnike včlanjenih zadrug.

Za zapisnikarja je predsednik določil Zvezinega tajnika g. Ant. Kralja, za overovatelja pa gg. dr. Vl. Valenčiča in Alojzija Kocmurja.

Pismene, oziroma brzajavne pozdrave so skupščini poslali: Osrednja jednota gospodarskih zadrug v Pragi, Osrednja jednota čeških gospodarskih kreditnih zadrug v Brnu, Glavni Zadružni Savez v Beogradu, Glavni savez srpskih zemljoradničkih zadruga v Beogradu, Savez srpskih zemljoradničkih zadruga, Novi Sad, Centralna blagajna, Novi Sad, Savez srpskih zemljoradničkih zadruga v Sarajevu, Savez hrvatskih seljačkih zadruga za Bosnu in Hercegovinu v Sarajevu, Zadružni Savez v Splitu, Zadružna matica v Splitu, Središnji Savez hrvatskih

seljačkih zadruga v Zagrebu, Zveza gospodarskih zadrug za Jugoslavijo v Ljubljani in Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani.

Ob navdušenem pritjevanju je skupščina pooblastila predsednika, da odpošlje sledeče brzajavne pozdrave:

Nj. Veličanstvu Kralju Aleksandru, Beograd. Delegati slovenskih zadrug zbrani na glavni skupščini Zadružne zveze v Ljubljani pošiljajo visokemu zaščitniku zadružništva izraze udanosti in zvestobe. Dr. Korošec. — Predsedniku kraljevske vlade generalu Petru Živkovič, Beograd. „Delegati slovenskih zadrug, zbrani na glavni skupščini Zadružne zveze v Ljubljani pozdravljajo gospoda predsednika in prosijo Vaše naklonjenosti in pomoči zadružnemu delu. Dr. Korošec l. r.“ — Ministru za poljedelstvo in vode dr. Stanku Šibenik, Beograd. „Delegati slovenskih zadrug, zbrani na glavni skupščini Zadružne zveze v Ljubljani Vas pozdravljajo in prosijo za razumevanje in blagonaklonjenost zadružnemu delu. Dr. Korošec l. r.“

Pred prehodom na dnevni red je predsednik dr. A. Korošec izjavil: V zadružništvu naše države je nastalo zadnji dve leti novo, mlado življenje. V prvi povojni dobi smo se drug drugemu odtujili, nismo več vedeli, koga je vojna pokvarila in koga ni, nismo več znali, kdo je še ostal altruističen in kdo ne, nobeden izmed nas ni vedel, kdo hoče



še nadalje zadrugi nesebično služiti. Prebresti smo morali tri različne dobe: 1. Leta neposredno po vojni. 2. Dobo inflacije in 3. dobo dejanske stabilizacije dinarja. Denarna politika v imenovanih treh dobah je mnogo motila zadružništvo in ovirala njegovo delo. Pohlep za zaslužkom, baš za onim lahkim zaslužkom, ki ga tako radi očitamo sodobnemu kapitalizmu, si je začel osvojevati tudi naše zadruge. Sedaj se je življenje ustalilo, postalo je bolj mirno in enakomerno. Mi sedaj vemo, kdo je pošten in kdo je nepošten. Selekcija se je izvršila. Disciplina se vrača. Zadružništvo dela mirno, stvarno po starih smernicah. To je prvi znak novega življenja po naših zadrugah.

Drugi znak za povojni preporod našega zadružništva pa so sedanje gospodarske razmere. Zadružništvo ima svoje gospodarske in poleg njih tudi svoje socialne cilje, zato je samo po sebi umevno, da vse gospodarsko gibanje, dviganje in padanje, napredek in zastoj, kakor tudi vse socialne težave in borbe, najdejo zvest odsev tudi v zadružništvu. Tako je nekaj naravnega, da so sedANJI kritični časi imeli svoj vpliv na naše zadruge. Kadar se pridelujoči stanovi nahajajo v stiskah, je vedno prihitela zadruga na pomoč. To ni nič čudnega, saj vemo, da se je zadružništvo rodilo ravno iz bede delavnih stanov. Tako se je približno pred sto leti ustanovil prvi delavski konzum, da pomaga izkoriščanemu delavcu, tako je Raiffeisen ustanovil prvo kreditno zadrugo, ko je bil položaj kmeta tako slab, da niti pridelki niso zadostovali več za odplačevanje davkov.

Mi živimo danes v težki gospodarski krizi, ki bo kmalu podobna onim časom, ko so se rodile prve zadruge in priskočile na pomoč kmetu, delavcu in obrtniku. Zato se pa tudi danes porajajo nove zadruge, da bi sedanjim težkočam, v katere je zabredel

kmet, odpomogle. Ne ustanovljajo se samo kreditne in konsumne zadruge, naš kmet potrebuje danes trg, on išče kupca za svoje pridelke in si zato tudi želi zadrug, ki bi prodajale vse ono, kar je pridelal in kar bi rad vnovčil. To bi bil vzrok za porast in razvoj mlekarских zadrug, za koncentracijo in preobrazbo vinarskih zadrug, za ustanovitev cele vrste novih sadjarskih zadrug, odtod izvira tudi vedno močnejša želja po okrajnih prodajnih in nakupovalnih zadrugah.

Stiske sedanjega časa nas pa naravnost silijo, da posvetimo največjo pozornost temu, kar je življenjsko zažno za obstoj našega kmeta, to je trgovini. Na trgovino smo se tudi v zadružništvu premalo ozirali. Strokovnjaki so prihajali k našemu kmetu — hvala jim za trud — in ga učili, kako naj izbira sadje po kvaliteta, kako naj ga goji in neguje, kako živinsko pasmo naj upelje, katero seme naj seje, kako naj mleko uporablja. Kmet je ubogal in ko je videl sadove svojega truda, res velike sadove, se je začel ozirati okrog sebe, komu naj proda, kar je pridelal. Iskal je trgovca. Trgovca pa ni bilo od nikoder. Zato bi bilo zelo prav, če bi se v sedanjih težkih prilikah predvsem razvilo prodajno zadružništvo, samo bojim se, da ne bi pri zadrugah trgovali ljudje, ki za trgovino nimajo smisla in o trgovskih poslih nobenega pojma. Naloga našega zadružništva v bodočnosti bo, pokazati kmetu, kje se nahaja trg.

V tej zvezi moram opozoriti sedaj na dva dogodka: 1. Avstrija nam je odpovedala trgovinsko pogodbo in začela so se pogajanja za novo. Mi imamo pravico pričakovati od oseb, ki vodijo pogajanja, da zaščitijo tudi naše gospodarske interese. V prvi vrsti smo mi Slovenci ob meji interesirani na trgovinski pogodbi z Avstrijo, ker moramo ravno mi v Avstriji iskati trg za veliko množino svojih pridelkov. Avstrija je bila do sedaj v



gospodarskem oziru neprijeten sosed. Na eni strani se je stalno in po vsej Evropi pritoževala, da ne more prodati svojih industrijskih produktov, ker so ji na poti previsoke carinske meje. Toda tega pa ni nikomur povedala, kako je ona sama leto za letom spreminjevala in poviševala svoje carinske tarife na inozemske kmetijske pridelke, tako da je bila trgovina z njo vedno nekam nerovna in nesigurna.

Drug važen dogodek je naznanitev Avstrije in Nemčije 17. marca 1931, da namestijo ustanoviti skupno carinsko ozemlje. Carinska unija, je sicer samo še napovedana in se bodo z njo pečali evropski politiki, toda ravno radi tega, ker je naznanjena, se moramo mi zadrugarji, ki se brigamo za usodo našega gospodarstva, zavedati svoje dolžnosti in povedati svoje mišljenje. Mi ne bomo govorili o političnih posledicah takega koraka, čeravno nas, ki smo bratje onih Slovencev, ki se nahajajo v Avstriji, ravno ti v prvi vrsti zanimajo in tudi morajo zanimati. Toda eventuelne gospodarske posledice carinskega združenja Avstrije in Nemčije nas morajo zanimati ne samo s skupnega državnega stališča, ampak še posebej s slovenskega, ker bi postali potem mi Slovenci najbližji sosedi novega velikega, zares kološalnega carinskega ozemlja. Ako opazujemo nemško carinsko politiko, vidimo, da Nemčija še v mnogo večji meri vpeljuje zaščitne carine na kmečke pridelke. Tendencia nemške carinske politike, ki hoče vpeljati strog protekcionizem za obrambo svojega poljedelstva, je zelo resna. Nemška carinska tarifa je vobče mnogo višja od avstrijske in ker pač nikdo ne bo trdil ali pričakoval, da bo Nemčija uravnavala svojo carinsko politiko po željah in potrebah male in šibke Avstrije, moramo v slučaju carinskega združenja Avstrije in Nemčije pričakovati še višjega carinskega obzidja, preko katerega bi morali spravljati

svoje kmetijske proizvode. Zato je umevno, da carinsko združenje Avstrije in Nemčije niti v gospodarskem oziru, kaj šele v političnem, ne more biti zadeva, ki bi brigala samo ti dve državi, ampak posega kljub vsem nasprotnim trditvam iz Dunaja in iz Berlina, v interesni krog marsikaterega drugega sosedu.

Gospodarsko krizo moram omeniti le v toliko, v kolikor se tiče zadrugarstva. Zadrugarstvo se bori proti gospodarski krizi najbolj s tem, da se organizira naprej, da se trdno drži načel samopomoči, medsebojne podpore in požrtvovalnosti pri delu za se in za bližnjega. Zamah, ki je razgibal sedanje zadrugarstvo, naj ostane in naj hodi po varnih, poštenih in nesebičnih potih.

Mi še vedno pričakujemo novi združni zakon. Kadar bomo imeli edinstven, skupen združen zakon, potem bo tudi stik med zadrugami postal lažji in živahnejši. Če se nam tu in tam očita, da bogato slovensko združništvo ne pomaga šibkemu, potem lahko odgovorimo, da smo živeli do sedaj pod različnimi združnimi zakoni, da se medsebojno nismo dovolj poznali in da so se vse združne zveze morale boriti vsaka s svojimi težkočami, katere so se šele poslednje čase odstranile. Mi se moramo, in to samo v našem interesu, trdno okleniti združništva, ker danes, kakor vedno, je le v slogi moč. Trpljenja bo še veliko, zato mora biti tudi dobre volje, poštenega in pridnega dela mnogo.

Nato je predsednik odredil, da se preide k sledečemu dnevnemu redu:

1. odobrenje zapisnika o zadnji glavni skupščini,
2. poročilo načelstva,
3. poročilo nadzorstva,
4. odobritev računskega zaključka za l. 1930,
5. slučajnosti.



Ko je bil odobren zapisnik zadnjega občnega zbora, je podal Zvezin ravnatelj g. Fr. Gabrovšek

#### **načelstveno poročilo**

s pregledom Zvezinega delovanja in poslovanja načelstva v preteklem letu. Načelstveno poročilo priobčujemo v celoti na drugem mestu današnje številke in zato ni potrebno, da bi tu še enkrat ponavljali njega vsebino.

Občni zbor je z odobranjem vzel na znanje poročilo načelstva, ki je podalo dokaz, da se je Zveza tudi lansko leto krepko razvijala in vsestransko napredovala.

#### **Poročilo nadzorstva.**

je prečital njega predsednik g. Ignacij Zapltnik. Nadzorstvo je imelo v preteklem poslovnem letu pet sej, v katerih se je presojalo delo načelstva in se zlasti razpravljalo o večjih kreditih, ki jih je dovolilo načelstvo posameznim zadrugam. Ravno tako je nadzorstvo zasledovalo razvoj Zveze na podlagi mesečnih bilanc. Važnejše zadeve so se obravnavale v skupnih sejah načelstva in nadzorstva. Računski zaključek za leto 1930 je nadzorstvo temeljito pregledalo in primerjalo posamezne postavke s poslovnimi knjigami in drugimi dokazili. Doseženi dobiček je majhen, to pa zaradi tega, ker je nad 80% vseh vlog v tekočem računu naloženo vezano in je treba od takih vlog plačevati višje obresti. Ker je računski zaključek pravilno sestavljen predlaga nadzorstvo občnemu zboru, da ga odobri in načelstvu podeli razrešnico.

#### **Računski zaključek**

za l. 1930 je pojasnil načelstveni ravnatelj, na kar ga je glavna skupščina soglasno odobrila.

#### **Slučajnosti.**

Delegat Ivan Tovšak želi pojasnila, ali bo Zveza tudi v bodoče pridržala enako obrestno mero za naložbe. Ravnatelj Gabrov-

šek odgovarja, da se je pri Zvezi o tem sicer razpravljalo, toda do kakih definitivnih zaključkov ni prišlo. Pač pa je bilo sklenjeno, naj se skliče poseben sestanek, na katerem naj se obravnava to vprašanje. Sestanek se bo vršil kmalu.

Delegat Jakob Jan (Gorje) poudarja potrebo, da se revizije vrše kar najstrožje, da se tako še pravočasno preprečijo škodljive posledice nepravilnega poslovanja.

Delegat Ivo Bogovič (Sv. Juraj na Bregu) želi, da bi se obrestna mera v Medjimurju znižala tako, da bi bila enaka obrestni meri v ostalih krajih Zvezinega področja. Ravnatelj Gabrovšek odgovarja, da se bo tudi v tej zadevi v kratkem razpravljalo.

Dr. Basaj prebere dopis neke posojilnice, kako naj postopa z obrestmi za vezane vloge. Dr. Basaj poroča v tem oziru, da so bili ljubljanski denarni zavodi dne 20. marca 1931 sklenili, da bodo od 1. aprila 1931 dalje obrestovali vloge, vezane na trimesečno odpoved po 6% letno. Že obstoječe vloge, vezane na odpoved so se posebnim razglasom odpovedale in bodo po preteku odpovednega roka (t. j. od 1. julija 1931 dalje) tudi take vloge obrestovali po 6% letno. Dalje je treba vpoštevati, da bodo ti denarni zavodi odtegovali tudi 6% ni rentni davek, tako da bo vlagatelj dobil le 5,64% obresti.

Delegat Ignac Koren (Metlika) priporoča, naj bi Zveza izdala posojilnicam okrožnico z obvestilom, kaj so glede obrestne mere sklenili ljubljanski denarni zavodi.

Delegat Lovro Jevnikar (Št. Vid pri Stični) pripominja, da je pozdraviti znižanje obrestne mere, toda provedba je za posojilnične funkcije dosti težavna, ker je dvomljivo, če se bodo vsi denarni zavodi držali omenjenega sklepa in potem se bodo vlagatelji zopet begali. Zato priporoča, naj bi se dočni sklep objavil tudi v tednikih in naj bi



se zraven navedlo, kateri zavodi so napravili tak sklep.

Delegat Zadravec (Ormož) pristavlja, da bo splošno znižanje povzročilo težave osobito v takih krajih, kjer je več denarnih zavodov. Eni bodo znižanje provedli, drugi ne in tako bi bili lahko oškodovani tisti, ki bi obresti znižali. Priporoča, naj bi Glavni združni savez odredil, da morajo vse posojilnice obresti znižati.

Predsednik dr. Korošec, odgovarja, da Glavni združni savez nima oblasti, da bi mogel kaj takega odrediti in naša Zveza tudi ne. Treba je apelirati na združno zavest in jo širiti, potem gotovo ne bodo posamezne posojilnice preveč oškodovane.

Delegat Casar (Bogojina) izvaja, da je Zveza ponovno poskušala znižati v Prekmurju obrestno mero, ki je precej višja nego drugod, toda svojega cilja ni mogla doseči, ker so se posamezne posojilnice bale, da bi potem denar otekel v banke. Apelira na Zvezo, naj vkljub dosedanjim neuspehom nadaljuje svoje prizadevanje v tem pravcu.

Na pripombo nekega delegata, da bi bilo najboljše, da bi prav vse posojilnice uvedle enako obrestno mero, odgovarja dr. Basaj, da je kaj takega v danih razmerah nemogoče.

Delegat Munda (Ormož) izvaja, da morejo revizorji pri sedANJI uredbi revizij pregledovati poslovanje zadrug le knjigovodsko in ne tudi s trgovskega stališča. Zato priporoča, da bi imela Zveza za blagovne zadruge revizorja strokovnjaka, ki bi lahko preprečil mnoge pogoške in zadruga bi bile obvarovane marsikake škode.

Ravnatelj Gabrovšek odgovarja, da je Zveza vsem onim blagovnim zadrugam, ki so to želele, pošiljala posebne strokovnjake, ki jih je dobila pri Gospodarski zvezi ali pa pri Delavskem konzumnem društvu. — Ravnatelj Kocmur pripominja, da bi le tak stro-

kovnjak mogel kaj koristnega doseči, ki je vedno v stiku s trgovskim življenjem in pozna najnovejše stanje blagovne kupčije. Prvo ljubljansko delavsko konzumno društvo bo rado odstopilo enega ali drugega svojega revizorja, da izvrši tak poseben, strokoven pregled. Seveda se bodo pa pomanjkljivosti ponavljale še kljub temu, ker tudi najboljši revizor ne more doseči, da bi bilo poslovanje popolno, ako domači funkcionarji ne store svoje dolžnosti.

Delegat Ivan Zupan (Predoslje) želi pojasniti, ali se namerava kaj ukreniti glede nastavitve strokovnjaka za mlekarstvo. — Ravnatelj Gabrovšek odgovarja, da bi Zveza morala takega strokovnjaka, če bi ga hotela imeti, dobro plačati, kar bi znatno obremenilo njeno režijo. Dobiti bi morali poleg tega prvovrstno moč, a take zaenkrat ni na razpolago.

Pri slučajnostih se oglasi k besedi dr. Basaj, ki pojasni, kako je z rešitvijo naložb pri bivši avstro-ogrski poštni hranilnici.

Dalje pojasni, kako je z obnavljanjem zadolžnic. Prej je bil pri rajfajznovkah običajen za posojila štirileten rok radi pristojbinskih ugodnosti, ki jih je avstrijski zakon za ta slučaj predvideval. Sedaj sicer za omejitev posojil na štirileten rok ni več tega razloga, pač pa je iz vzgojnega stališča treba odklanjati posojila na nedoločen čas.

Koželj Jožef (Št. Jurij ob juž. žel.) vpraša, kaj je s sanacijo Gornje Radgone. Predsednik pojasni, da je sanacija že zasigurana.

Delegat Jevnikar (Št. Vid) izraža mnenje, da se zadolžnic na vknjižbo ne bi smelo izstavljati za določen rok, ker bi v slučaju podaljšanja bila potrebna ponovna vknjižba in bi z njo bili združeni za dolžnike novi stroški. Obenem povdarja, da ni umestna zahteva revizorjev, da naj posojilnice ne dajejo posojil članom načelstva.

Glede dovoljevanja posojil članom na-



čelstva se razvije daljša debata v katero posežejo predsednik dr. Korošec, ravnatelj Gabrovšek, tajnik Kralj ter delegati Jevnikar, Bricelj in Černoga. Povdarja se, da ni mogoče odrekati članom načelstva pravice do posojil pri zadrugah, ki jih vodijo, da pa je pri dovoljevanju teh posojil potrebna prav posebna previdnost.

Po vprašanjih delegatov Steblovnika (Šmartno ob Paki) ter Zoreta (Mirnapč), na katera odgovori tajnik Kralj, zaključí predsednik dr. Korošec, ker se nihče več ne oglasi k besedi, občni zbor, se zahvali delegatom za udeležbo ter jih prosi, da se udeležijo tudi popoldanskega sestanka blagovnih zadrug.

## Načelstveno poročilo

na glavni skupščini Zadružne zveze, dne 6. maja 1931.

Ob štiridesetletnici najvažnejše izmed socialnih okrožnic Leona XIII., okrožnice „Rerum novarum“ smo se zbrali na 31. občni zbor Zadružne zveze. Morda je prav, da ob tej priliki poudarimo važno socialno delo, ki ga vrši zadružništvo. Jasno je, da je vsaka socialna reforma mogoča le, če izvršimo poprej reformo človeka, če v njem vzgojimo globoko zavest, da ni ustvarjen samo za sebe, ampak tudi za druge, da veže ljudi božja zapoved ljubezni do bližnjega. In zadružništvo, ki goji misel skupnosti, ki poudarja potrebo medsebojne pomoči in navaja svoje člane na solidarno delo v skupini, kateri pripadajo, izvršuje veliko vzgojno delo za to reformo človeka. Vsak član vsake naše zadruge mora v sebi zatirati pretirano sebičnost in se prilagoditi koristim družbe, v kateri sodeluje. Vemo, da na enkrat ne predelamo človeka in da se takoj ne da iztrebiti tradicija, ki jo je ustvaril tudi v našem ljudstvu gospodarski liberalizem, vendar neprestano obdelavanje le rodi uspehe in pretvarja — četudi počasi — ljudi v boljše člane človeške družbe. Val mogočne reke nosi s seboj kamenje in to se brusi med seboj ter dobiva novo obliko. Tako tudi delo v zadružništvu, ki gre kot val preko dežele, prilagodi človeka na človeka in ga dela boljšega.

V zavesti torej, da vršimo z zadružništvom veliko socialno delo, se zbiramo na naših občnih zbora. Ko pregledujemo izvršeno delo, ko vidimo uspehe in neuspehe, ko vidimo posrečene načrte in zavrto delo, le prelahko zaidemo na pot vsakdanjosti in celo malenkostnosti. Skrb za tekoče zadeve, potrebe posameznih članov naše skupine le prerade privedejo spet na vrh sebičnost, proti kateri se prav zadružništvo vedno bori. Zato treba misel, da vršimo veliko delo za sedanjost in bodočnost na občnih zbora posebno poudariti in to zavest v vsem članstvu poglobiti.

Naj mi bo dovoljeno povdariti, da je vsaka zadruga kot družina, kjer veže dolžnost in ljubezen posamezne člane v eno celoto. Noben član ne sme pozabiti, da mora tej celoti tudi dajati, ne pa od nje pričakovati samo koristi. Le s skupnimi napor in z žrtvami, se dosežejo skupne koristi. To osnovno misel zadružništva moramo neprestano povdarjati. V zadnjem času se je večkrat govorilo o naših blagovnih zadrugah. Kjerkoli niso uspele, je manjkalo te zavesti, da je treba za bodoče uspehe najprej nekaj žrtvovati. In kar velja pri posameznih zadrugah, to velja tudi v razmerju posameznih zadrug do Zadružne zveze. Prav je, da članice zahtevajo od Zadružne zveze, kar jim



gre, ne smejo pa pozabiti tudi centrali dati tega, kar ji gre. Vsi za enega, eden za vse, velja tudi tukaj.

Danes presojamo zunanje delo in razvoj centrale našega združništva. Pri tem se poglobimo in vprašajmo, kako bi poglobili notranje delo v naših zadrugah.

### Gospodarska kriza in združništvo.

Zunanji razvoj Zadružne zveze je bil v preteklem letu prav tako živahen kot v prejšnjih letih. Število članic je znatno narastlo. Od 578 članic koncem leta 1929 smo narastli ob koncu leta 1930 na 611. Deleži so zrastle za Din 45.852. Kako se je razširilo uradno delo Zveze, priča denarni promet, ki je zrastle od preteklega leta za Din 200.383.011:56.

Manj razveseljiva je gospodarska slika preteklega leta, če primerjamo stanje naložb in kreditov. Naložbe so v preteklem letu narastle od Din 180.001.326 86 na Din 199.236.993 23. Torej le za 10,69%, dočim so narasle prejšnje leto za 24,12. Ta številka govori, kako silno je naše kmetско gospodarstvo zadela splošna gospodarska kriza. V drugi polovici leta 1930 so se namreč začeli dvigi vlog pri naših kreditnih zadrugah in te so morale dvigati pri nas. To dviganje se je nadaljevalo do novega leta in traja še danes. Razvojna črta vsakoletnega dviganja in nalaganja je v preteklem letu popolnoma izpremenjena. Naš kmetški človek danes kljub temu, da se do skrajnosti omejuje, nima sredstev, da bi vzdržal svoj običajni življenjski standard. Siromaštvo se ne kaže samo v tem, da si ne more kupiti običajnih potrebščin, ampak tudi v tem, da mora dostikrat iskati kreditov, da plača davke. Bodočnost našega kmeta je temna. Prav nič ne moremo danes soditi, kdaj bi se to propadanje moglo ustaviti. Na drugi strani pa so se dvigali krediti. Od 57.292.171:62 Din

so se dvignili na 74.872.058:76. V tej luči se toliko bolj vidi nepravilno postopanje onih zadrug, ki nalagajo brez vsake resne potrebe svoj denar kjerkoli drugod in ne pri svoji centrali. Ni pametnega vzroka, ki bi mogel tako postopanje opravičiti, če dotične zadruge čutijo kaj odgovornosti napram celoti. Razumeti se da nediscipliniranost v prvi povojni dobi, ko je bilo res mnogo razrvanega, danes pa, ko bi morali čutiti vsi potrebo močne discipline v združnih vrstah, se to ne da več opravičevati. Kratkovidna politika hitrega pa nesigurnega dobička, se sama obsoja. Sebičnost posameznih zadrug kaže le to, da v takih zadrugah manjka pravega združnega duha. Ko pregledujemo svoje vrste in razmišljamo o združnem delu, ne smemo iti preko nediscipliniranosti pri nalaganju odvišnega denarja brez obsodbe. Gospodarski zastoj, v katerem živimo, pa prinaša s seboj še eno posledico, katere se ne bomo mogli izogniti, t. j. znižanje obrestne mere. Naše kreditne zadruge se morajo pripraviti na to, da znižajo obrestno mero za vloge, zlasti za takozvane vezane vloge. Treba je dalje računati s tem, da se bodo morale zadruge zadovoljiti s čim manjšim dobičkom in omejiti svojo režijo tako, da shajajo s prav majhno diferenco med pasivno in aktivno obrestno mero.

Gospodarska kriza, v kateri živimo pa je na drugi strani nekak pogon za novo združno delo. Naš kmet danes bolj živo čuti kakor kadarkoli sicer, da si bo mogel ohraniti svoje skromno življenje le s skupno pomočjo. Zato je preteklo leto iznova poživilo mnoge blagovne zadruge. Izvozna zadruška jugoslovanskih vin v Mariboru si je posebej stavila nalogo izvažati kmetške pridelke, isto nalogo si stavi Sadjarska zadruška in za tema dvema iščejo tudi druge novih poti za izvoz. Tudi nabavne in prodajne



zadruga čutijo nujno potrebo, da z discipliniranimi člani držijo čim nižje cene vsakdanjih potrebščin. Tako bo ta doba imela za posledico, da bo marsikje v ljudeh hitreje zrastle zavest, da se morejo reševati le z združenimi močmi. Zato pa je tako nesmiseln in neokusen tu pa tam znova načeti boj proti konsumu. Zdi se, kakor da bi se nekateri ljudje ne mogli iz zgodovine zadnjih trideset let prav ničesar naučiti. Pretirana sebičnost ne more biti nikomur v čast in je v časih, ko je treba veliko smisla za sožitje vseh stanov, v veliko škodo cele družbe. Je pa seveda tudi tak malenkosten boj zadrugam opomin, kako morajo vedno stati na straži in strogo držati svoja pravila.

### **Propagandno delo.**

Zadružna zveza se živo zaveda, da ni dovolj samo zunanji razvoj njenih zadrug, ampak da je treba vztrajno vzgajati člane za to, da so res dobri člani svojih zadrug. Zato je propagandno delo vršila tudi v preteklem letu podobno kot prejšnja leta. Za člane načelstev in nadzorstev je izdajala mesečnik „Narodni Gospodar“. Vse, kar potrebujejo sproti člani načelstva in nadzorstva za poslovanje, najdejo v tem listu. Novim zadrugam in novim voditeljem zadrug pa danes manjka priročnika, ki bi povzel vse, kar je potreba znati za vodstvo zadruga. Zadružna zveza je tudi na to mislila, toda čakala leta in leta na novi zadružni zakon. Sedaj pa bo izdala, — upamo v kratkem — brez ozira na novi zakon tak priročnik, ker je potreba vsak dan nujnejša. Če pridemo končno do zadružnega zakona, bo pač treba eno ali drugo stvar popraviti, toda čakati ne moremo več. Naj omenimo dalje, da je bilo v preteklem letu 98 zadružnih predavanj prirejenih od Zadružne zveze. V tem niso všteti razni občni zbori s predavanji ali ustanovitve zadrug. Dalje moramo

omeniti 5 večdnevni tečajeve za člane načelstev in nadzorstev. Zadružna šola se je preteklo leto vršila kot druga leta. Udeleževalo se je pouka 38 gojencev. Ta šola je namenjena predvsem bodočim voditeljem naših zadrug, tajnikom, članom načelstev in nadzorstev. Nima namena, da bi ustvarila pisarje, ki se hočejo odtegniti kmet-skemu delu, ampak ima namen izobraziti tiste, ki ostanejo na kmetški zemlji. Naj bi vse zadruga ta namen Zadružne zveze v polni meri upoštevale pri izbiri onih, ki jih pošljejo v šolo. Mnogo dela je dala letos statistika. Izdali smo jo izpopolnjeno in upamo, da je tako dovolj jasna slika vsega dela našega zadružništva. Zadruga prosimo, naj bi to delo upoštevale in za naprej pravočasno poslale vse potrebne podatke. Za propagando je ob novem letu priložila Zadružna zveza ljudskim tednikom koledar, ki naj bi bil vsakemu bralcu opozorilo na Zadružno zvezo in na potrebo zadružnega dela.

Na tem mestu naj tudi omenimo, da je časopisje vedno s simpatijami spremljalo zadružno gibanje in da so listi tudi iz lastne iniciative napisali marsikaj o zadružništvu.

### **Revizijsko delo.**

Revizijsko delo, ki ga mora Zadružna zveza vršiti, je vedno obširnejše. Število izvršenih revizij zraste vsako leto in je doseglo v preteklem letu število 348 revidiranih zadrug. 13 revizij med temi je bilo izrednih. Nobene zadruga ni bilo v preteklem letu, pri kateri bi revizija zaostala preko predpisane dobe. Revizijsko delo ni prijetno delo, ker naravno čuti vsak član načelstva, da je revidirano njegovo lastno delo. Vse, kar torej revizor graja, smatra vsak član načelstva kot svojo napako. Iz tega sledi, da splošno revizije niso priljubljene, še manj pa seveda potem odpravljanje nedostatkov.



Zato nastane velikokrat godrnjanje proti revizorjem, ki imajo seveda tudi svoje napake. Toda vse zadruga naj bi se zavedale, da je ta neprijetnost nujna potreba in da je vsaka revizija le v korist zadruga. Revizorji imajo naročeno, da so ne samo pregledovalci računov, ampak tudi svetovalci članom načelstev v vseh nejasnih vprašanjih. Ne gredo torej okrog, da bi komu škodovali, ampak zato, da bi učili, svetovali in pomagali. Prosimo dalje zadruga, naj bi vselej takoj storile potrebne korake, da se grajani nedostatki odpravijo. Nikar naj ne čakajo ponovnih opominov, ki so mnogokrat še bolj neprijetni kot revizije same. Poleg revizij je revizorski oddelek napravil na licu mesta 110 računskih zaključkov in v pisarni sestavil 91. Vršili so se dalje kratki pregledi poslovanja novih združenj in sestavljale so se inventure. Revizorji so se udeleževali sej načelstev in občinskih zborov ter sodelovali običajno pri prvem uradnem dnevu nove zadruga.

### **Ostalo delo Zveze.**

Načelstvo je imelo v preteklem letu 44 sej, 2 seji pa celotni odbor Zadruga zveze. Vsa tekoča vprašanja zadevajoča naša združništvo so se pretresala na teh sejah. Omeniti bi bilo na tem mestu, da smo se udeležili pri Priviligiranem izvoznem društvu v Belgradu in podpisali za Din 250.000 delnic. Naj dodamo še to, da smo od nepremičnin prodali zadnje ostanke posestva na Rakeku. V preteklem letu je bila končno uresničena na več občinskih zbora izrečena želja, naj bi država zamenjala 20% bone. Zadruga zveza je opozorila vse za-

druge naj ljudem pomagajo, da te bone v resnici vnovčijo. Posredovala je potem za zadruga oziroma njihove člane, da so te bone po sorazmerno ugodni ceni v resnici spravili v denar. Vprašanje naložb pri poštni hranilnici na Dunaju pa še do danes ni rešeno.

\* \* \*

Pisarniško delo se je zelo pomnožilo. 25 590 pisem je bilo odposlanih iz Zadruga zveze, t. j. 3 856 več kot preteklo leto. Prejeli smo 16 693 dopisov, t. j. 2.173 več kot preteklo leto. Okrožnic je bilo razposlanih 39 v 7.138 izvodih. Poleg tega je naš oddelek v Mariboru prejel 1.037 in odposlal 1.176 pisem in 12 okrožnic.

Porabljam to priliko, da v imenu načelstva izrečem uradništvu priznanje za njegovo delo in za razumevanje ciljev, katerim služi vse naše združno delo.

\* \* \*

Zadruga zveza se je trudila, da bi z vsem svojim delom ustregla svojim članicam. Smatra se za njihovo voditeljico in učiteljico, toda ne smemo dozabiti, da je odvisna od svojih članic. Močna bo, če bodo močne njene članice in če bo v njih polno zavesti, da je treba skupnega dela in skupnega nastopa povsod. Čim močnejša bo Zveza, tem več bo mogla storiti za svoje članice in vse združništvo. Skrb nas vseh bodi, da se vedno bolj zlijemo v eno celoto, ki bo kot urejena bojna četa sposobna ponesti združno misel v zadnjo gorsko vas in zmožna prekvasiti slehernega člana našega naroda s svojo miselnostjo skupnega dela in življenja.



Dr. J. B.

## Zakaj smo tu?

(Beseda posojilnicam.)

### En slučaj mesto več.

Berem v dopisu neke posojilnice: „Obrestujemo vloge po 5%, vse nad 4000 Din po 6%. Posojila dajemo po 9%, nekaterim potrebnim po 8%. Druga tukajšnja posojilnica obrestuje vloge po 5 in 7%, posojila s stroški vred daje najmanj po 10%.“

Ko to berem, se zopet in zopet spominim, da smo ljudje žal tako **pozabljivi** in da smo ljudje žal tudi tako **kratkovidni**.

### Nazaj k pravilom!

Pozabljivi smo in nič več se ne spominjamo, kaj pravijo **pravila**. Tam stoji, da ima posojilnica namen **razmere svojih članov v gmotnem oziruboljševati**. Člani pa so ne vlagatelji, ampak tisti, ki imajo pri posojilnici najeta posojila in ki za vse obveznosti posojilnice zlasti za ves vloženi denar vlagatelj jamčijo neomejeno s celim svojim premoženjem in nepremičnim premoženjem. Gospodarskih razmer teh članov pač ne pospešujemo z visoko obrestnimi posojili. Zato velja klic vsem posojilnicam: „Nazaj k pravilom!“

### Pravo zadružništvo.

Pozabljivi smo in več ne vemo, kaj je prav za prav zadružništvo in kaj hoče zadružništvo. Zadružništvo je organizacija malih ljudi za samopomoč. Ko pristopijo k posojilnici z neomejeno zavezo, stavijo za njene obveznosti na razpolago vse svoje premoženje in nepremično premoženje. Zato jim mora pa tudi zadruga za njihovo pripravljenost in solidarnost nekaj nuditi. In poglavitno, kar jim more nuditi, je **kredit v gospodarski potrebi po nizki obrestni meri**. Kapitalistično gospodarstvo je usmerjeno na dobiček; to mu je poglaviti cilj. Zadružno go-

spodarstvo je usmerjeno na požrtvovalno pomoč malemu človeku, gotovo pa ne na dobiček.

Res ne smemo zametavati vsakoletnega pribitka. Potreben, celo neobhoden je, da se nabira vedno večja rezerva, ki daje večje zupanje v posojilnico in ki tudi članom z neomejeno zavezo nudi nekako varnost. Vendar pa ta prebitek predstavlja samo oni preostanek režijskih stroškov, ki so se posojilojemalcem zaračunavali, ki se pa niso v celoti porabili za režijo.

### Učimo se iz zgodovine!

Pozabljivi smo in nič več se ne spominjamo, da je zadružništvo nastalo **kot odpor proti oderuštvo**. Kreditno zadružništvo je zlasti hotelo napredek gospodarstva kmeta ali obrtnika s cenanim kreditom. Pred zadružništvom cenenga kredita za kmeta ali obrtnika sploh ni bilo na razpolago, temveč je bilo na razpolago samo oderuški kredit. Zadružništvo je rešilo kmeta in obrtnika ne le iz rok oderuha in rešilo posestvo njemu in njegovi družini, temveč je kmetu in obrtniku s cenanim posojilom ravno omogočilo izboljšanje v gospodarstvu. Če pa bo obrestna mera pri posojilnicah tako visoka, potem bodo imeli prav tisti, ki trdijo, da že ni več razlike med bankami in posojilnicami in da so nekatere posojilnice v bistvu nič drugega kot organizirano oderuštvo. Potem tudi ne bomo mogli več trditi, da so posojilnice nositeljice napredka in izboljševanja v gospodarstvu, ker visokoobrestni kredit ne pomeni napredka, ampak smrt gospodarstva.

Zato si moramo osvežiti svoj spomin in pomisliti, kaj velevalo pravila, kaj je glavni namen posojilnice, kaj nas uči zgodovina našega zadružništva. Če ne bomo imeli pred očmi cilja, bomo zašli, se bomo od njega celo vedno bolj oddaljevali, mesto da se mu približujemo.



### Ugovor.

Že naprej slišim **ugovor**, češ saj to, kar posojilnici ostane, gre itak za dobre namene: za pomoč revežem, za podporo prosvetnim organizacijam in domovom, za skupne gospodarske ustanove kraja i. t. d. Izgovor ne drži. Ti nameni so lepi, vse hvale vredni in tudi vseh žrtev vredni. A žrtvujejo naj zanje tisti, ki so dolžni žrtvovati. Ne gre pa, da si posojilnica z oderuškimi posojili pridobiva dobiček za te vzvišene namene. Zakaj namen ne posvečuje sredstev. Če bo samo posojilnica skrbela in žrtvovala za dobrodelnost, za izobrazbo, za skupne gospodarske naprave, za cerkvene potrebe i. t. d., potem se bodo pač ljudje popolnoma odvadili dajati in žrtvovati za skupne dobrodelne, kulturne in gospodarske namene.

Drugo je pa še važnejše. Nastane namreč vprašanje, zakaj naj breme dobrodelnosti, žrtve za prosveto in za skupne gospodarske naprave nosijo ravno tisti, ki so bili ali radi stiske ali radi izboljšanja gospodarstva prisiljeni najeti pri posojilnici posojilo. Ali ne bi veliko lažje teh žrtev doprinali tisti, ki imajo naložen denar po 5, 6 in celo 7%?

### Kaj bo z zadružništvom v bodočnosti?

Ljudje smo tudi **kratkovidni** in ne gledamo, kaj bo z zadružništvom v bodočnosti.

Če bi šel razvoj v tej smeri, nam postanejo iz naših posojilnic polagoma profitarske ustanove, male banke, kakor jih imajo mnogo južnejše pokrajine. Ljudstvo pa, ki se je v začetku zadružništva oklenilo s takim navdušenjem in s takim zaupanjem, bo to opazovalo, postajalo napram zadrugam vedno bolj ravnodušno potem nezaupno in jih bo polagoma zapuščalo. Tako razporeženje med ljudstvom pa pomeni propadanje in konec zadružništva.

Pa tudi naše gospodarstvo se ne bo moglo razvijati, ne bo moglo napredovati, ako ne bodo podjetnim naprednim gospodarjem na razpolago posojila po nizki obrestni meri. In če ne bo pri kmetiji in obrti razvoja, napredka, tudi ne bo dohodkov in ne bodo mogoči prihranki. Posojilnice so pa mogoče le tam, kjer narod tudi more varčevati. Le s prihranki nudi ljudstvo potrebna sredstva, da posojilnice morejo dajati nizkoobrestna posojila.

Zato glejmo nazaj in glejmo naprej! Popravimo, kar smo zagrešili proti bistvenim namenom zadružništva! Naravnajmo v bodočem vse zadružno delo s pravim zadružnim duhom za praviimi zadružnimi cilji: za gospodarsko in нравno povzdigo malega človeka!

## Živahno gibanje živinorejskih zadrug.

Zakon o pospeševanju živinoreje postavlja vse pospeševalno delo na temelj živinorejskih selekcijskih zadrug ali živinorejskih selekcijskih društev. Odkar je stopil zakon v veljavo, se je v Sloveniji ustanovilo izredno veliko število živinorejskih zadrug, skoro vse zadruge pa, ki so obstojale še od prej, so se poživile.

Samo pri Zadružni zvezi je tekom l. 1930 število živinorejskih in pašniških zadrug na-

raslo od 32 na 46. Pa tudi v prvih mesecih l. 1931 se je osnovalo še nekaj novih živinorejskih zadrug, tako da jih ima Zadružna zveza sedaj že 51.

Takoj po svetovni vojni so živinorejske zadruge čutile potrebo, da se za intenzivnejše, smotrenejše in uspešnejše delo ožje združijo in tako smo imeli gorenjske živinorejske zadruge združene v **gorenjskem pasemskem okrožju**, dolenske živinorejske



zadruga pa v **dolenjskem pasemskem okrožju**. Dasi ti dve okrožji nista imeli ne oblike zadruga, ne oblike društva, vendar sta predstavljali neko ožjo vez med živinorejskimi zadrugami in vsaj vsako leto enkrat so se zastopniki pasemskega okrožja zbrali na letnem občnem zboru ter se posvetovali in sklepali o nujnih zadevah živinorejskih zadrug.

Ker pa je delo živinorejskih zadrug z uveljavljanjem zakona o pospeševanju živinoreje postalo živahnejše, ker je zraslo število zadrug in ker so se k prejšnjim nalogam živinorejskih zadrug kot bistvene pridružile še nove, so začutile živinorejske zadruga še večjo potrebo po lastni organizaciji. To je pripeljalo do tega, da so si gorenjske zadruga ustanovile **Zvezo živinorejskih selekcijskih zadrug za pincgavsko govedo v Kranju**. Dolenjske zadruga so imele svoj sestanek na praznik 25. marca dopoldne v Ortneku in tudi soglasno sklenile, da se mesto sedanjega pasemskega okrožja ustanovi **Zveza živinorejskih selekcijskih zadrug za sivo (montafonsko) živino v Ljubljani**.

Gotovo je, da so se živinorejske zadruga odločile k temu le iz občutene žive potrebe, da se je njih delokrog razširil in da za izvrševanje tega **delokroga potrebujejo neke posebne strokovne pomoči**.

Gotovo je, da je temeljna naloga živinorejske zadruga **vodstvo rodovnika** in zato seveda tudi **vpisovanje v rodovnik na podlagi nepristranske strokovne ocene živali**. Toda poleg rodovnika sta postali zlasti dve

stvari aktualni, ki jih bodo morale živinorejske zadruga izvrševati ne glede na težave, ki so s tem združene. In ti dve nalogi bosta prav za prav morali voditi, nuditi potrebno osobe, priprave in sredstva obe živinorejski zvezi.

Prva taka naloga je **mlečna kontrola**, brez kakršne si ne moremo predstavljati dobre temeljite selekcije. Mlečnost je za razmere naše živinoreje celo bolj važna, kakor zunanje oblike in mesnost živali. Ni pa mogoče provajati selekcijo (odbiro) po mlečnosti brez redne, zanesljive mlečne kontrole.

Skupno z mlečno kontrolo pa bo sčasoma postalo aktualno, mogli bi trditi, da je že aktualno, **kontrolno krmljenje**. Ni namreč vseeno, kako nam krava porabljeno krmo plača. In da ugotavljamo koristnost živali, je treba, da primerjamo podatke mlečne kontrole (po količini in kakovosti) s podatki kontrole krme (tudi po količini in kakovosti). Šele primerjanje obojih števil nam bo nudilo možnost zaključka, katera žival je koristna, katera žival pa kljub dobri molži troši preveč hrane, torej ni koristna.

Razveseljivo pri gibanju naših živinorejskih zadrug je posebno dejstvo, da so se tega dela oprijeli **mladi gospodarji in posestniški sinovi**. Mladi možje in fantje, hvala Bogu, spoznavajo, da se mora v mladih letih učiti in vežbati, kdor hoče postati mojster v kmetijstvu. Navdušenje teh mladih mož in fantov za pospeševanje živinoreje in veselje s kakršnim vršijo podobno delo, nam je pa tudi najboljše jamstvo za uspeh.

## Zadružna matica v Splitu.

28. aprila t. l. je imela Zadružna matica v Splitu redno glavno skupščino, na kateri je uprava polagala račune za drugo poslovno leto 1930. V komaj dveh letih se je Zadružna

matica lepo, a obenem solidno razvila, kakor kažejo naslednje številke. (Številke v oklepaju kažejo stanje koncem prvega poslovnega leta 1929.)

Število včlanjenih zadrug je doseglo 82 (68) in je v enem letu prirastlo 14



zadruge. Zadruge se po vrstah porazdelijo sledeče: kreditnih 42, konzumnih 8, produktivnih (kmetijskih) 28, obrtnih 3 in stavbna 1. Pri tem je treba pripomniti, da se je delovanje matice v glavnem omejilo na primorsko banovino, v kateri ima 75 članic. — Deleži članic so dosegli Din 115.000 — (96.250.—). Aktivni tekoči račun je znašal koncem leta 1931 Din 1.995.000 — (1.551.000.—), pasivni tekoči račun (oziroma naložbe včlanjenih zadrug) Din 6.625.000 — (3.290.000.—). Več kot 100 odstotni prirastek v stanju združnih naložb najbolje priča o zaupanju, ki si ga je Matica pridobila pri včlanjenih kreditnih zadrugah. O veliki previdnosti pri denarnem poslovanju priča izredno visoka likvidnost, ki dosega 70 %. — Obrestna mera za naložbe zadrug je bila z začetkom letošnjega leta znižana za 1 %, t. j. na 7 %, obrestna mera za kredite zadrugam pa je bila že tekom lanskega poslovnega leta znižana od 13 na 12 %. Vendar pa se vidi, da Matica dela z razmeroma visoko napetostjo 5 %, da more pokrivati režijo. Napetost med obrestno mero za naložbe in obrestno mero za kredite se bo mogla znižati na 4 ali celo 3 %, čim bo Matica v položaju, da v večji meri plasira naložbe svojih zadrug v kredite zadrugam kot je bilo to doslej. Celokupni promet je dosegel 61.511.000 — Din (52.764.000.—), čisti dobiček pa Din 14.677.—.

Revizijsko delo matice je bilo zelo živahno. Izvršenih je bilo 57 revizij. Neutrudljivo pa je bilo delo matice za združno propagando z združnimi kongresi in širjenjem varčnosti, z združno izobrazbo s številnimi združnimi tečaji, kakor tudi za strokovno kmetijsko izobrazbo s predavanji, tečaji in raznimi sredstvi nazor-nega pouka.

Matica se je v preteklem poslovnem letu pečala tudi z blagovnim poslovanjem in nabavila za svoje zadruge 5 vagonov galice, 5½ vagona žvepla, 8 vagonov umetnih gnojil, 11½ vagona pšenice, 5½ vagonov moke itd. Koliko skrbi posveča Matica izboljšanju kmetijskega gospodarstva v svojem področju, dokazuje ta le slučaj. V mnogih krajih Dalmacije so dosedaj pekli kruh samo iz najfinejše in najdražje vrste moke. Zato je Matica potom svojih zadrug ljudem prigovarjala in jih tudi pregovorila, da so mnogi kraji to navado opustili in začeli nabavljati pšenično moko, ki se melje v Splitu in ki se kot navadna pšenična moka prodaja neprimerno ceneje kot pa fine vrste moke. Vendar se je Združna matica tu razbremenila na ta način, da je za blagovni promet osnovala posebno centralo „Gospodarsko matico“.

Še nekaj števil o stanju zadrug, ki so pri matici včlanjene! Število članov je znašalo koncem leta 1930 11.179 (9890), vsota poslovnih deležev Din 4.280.000 (3.905.000), rezerve Din 2.866.000 (2.028.000), vloge vseh kreditnih zadrug Din 75.236.000 (59.407.000). Med kreditnimi zadrugami je najjača članica Hrvatska blagajna na Visu, ki je imela ob koncu leta Din 6.290.000 hranilnih vlog, za njo pride Hrvatska štediona v K. Novem z Din 5.160.000.

Bilanca Združne matice izkazuje sledeča aktiva: gotovina pri denarnih zavodih Din 4.670.000, vrednostni papirji Din 20.000, dolžniki v t. r. Din 1.995.000, razni dolžniki Din 53.000, inventar Din 5.000, zaloga tiskovin Din 50.000; pasiva pa: deleži Din 115.000, vloge v tekočem računu Din 6.625.000, razni upniki Din 27.000, rezerva Din 14.000, dobiček Din 14.476.



## Gospodarski pregled.

Ljubljana, 9. maja 1931.

Gotovo najvažnejši dogodek, ki ga imamo zabeležiti od našega zadnjega poročila sem, je to, da je naša država dobila v Franciji milijardno posojilo. Po zadnjih vesteh znaša to posojilo 1 milijardo 25 milijonov frankov ali približno 2 milijarde 300 milijonov Din. Obrestna mera za to posojilo znaša 7%, emisijski tečaj pa 87:50. Rok posojila je 30 let. Faktično bo donašalo torej, če vpoštevamo emisijski tečaj, posojilo (približno) 8%. Če primerjamo naše posojilo z drugimi državnimi posojili v zadnjih letih, je razmeroma ugodno in prekaša romunsko posojilo, ki je bilo poleg grškega zadnje na mednarodnem trgu. Posojilo je namenjeno v prvi vrsti zakonski stabilizaciji dinarja, del posojila pa se bo porabil tudi za nova investicijska dela v državi, kar bo gotovo poživilo in koristilo našemu gospodarstvu.

To posojilo je sedaj četrto zunanje posojilo naše države. Prvo zunanje posojilo smo dobili l. 1922 (tako zvani 8%-ni Bler) in sicer 15,250.000 dolarjev, drugo je bilo l. 1924 v Franciji 300 milijonov frankov, tretje pa v Newyorku, kakor prvo pri Bleru, in sicer je bilo 7%-no v znesku 30 milijonov dolarjev. Med državna posojila skoraj ne moremo šteti posojil Državne hipotekarne banke kakor tudi ne tkzv. švedskega posojila za monopolsko upravo l. 1928 v znesku 22 milijonov v dolarjev. Vsekakor je treba še vpoštevati, da je sedanji emisijski tečaj posojila ugodnejši, kajti 7%-ni Bler notira danes v Newyorku 81:25 — 82 v Zagrebu pa 82:625 — 83.

V splošnem pa ipak opazamo v našem gospodarskem življenju, da je začela gospodarska kriza nekako popuščati in da se je obenem nekako stabilizirala. Novih ustavi-

tev obratov ne javljajo, polagoma so zopet začeli obratovati nekateri stoječi obrati in sploh se opaža z nastopajočo pomladjo nekaj oživljenja v kupčiji. Žal pa še vedno niso rešena vprašanja, ki čakajo na rešitev. Mnogo pa si obetamo od zopetne vpogrevitve dela v rudarskih revirjih.

V naslednjem podajamo par številke o stanju našega gospodarstva v zadnjih mesecih.

| Naša zunanja trgovina |        |               |      |
|-----------------------|--------|---------------|------|
| Uvoz 3 mes.:          |        | Izvoz 3 mes.: |      |
| 1931                  | 1930   | 1931          | 1930 |
| 1341                  | 1740 5 | 1159 1        | 1696 |

Vse številke so izražene v milijonih Din. Veliko nazadovanje izvoza in uvoza pa ni pripisovati samo padanju cen, ampak tudi padanju količine kar kaže ravno vpliv svetovne gospodarske krize.

Odkar smo lani dobili novi konkurzni zakon in je bila uvedena prisilna poravnava izven konkurza, je letos število konkurzov padlo, ker so se poravnave povečale v izredni meri. Skupno je bilo v mesecu aprilu t. l. razglašanih v celi državi 27 konkurzov v primeri s 40 v aprilu lani, v istem mesecu pa je bilo razglašanih 57 prisilnih poravnav v primeri s 47 v mesecu marcju letos. Za lansko leto pa ne moremo navajati primerjave, ker je stopil novi zakon v veljavo šele 1. maja. Skupno je bilo v aprilu t. l. razglašanih v celi državi 84 insolventov v primeri s 87 v marcju 1931 in 92 v februarju.

Promet Poštne hranilnice v prvih 3 mesecih t. l. je znašal 15 325 5 mil. Din v primeri s 14 540 6 mil. Din v prvih treh mesecih lani. Vloge na čekovnih računih so še vedno znatne in so znašale na koncu meseca marca 1930 816, na koncu meseca marca 1931 pa 847 mil. Din. Skupno s hranilnimi vlogami je v Poštni hranilnici denarja čez 1050 milijonov Din.



## Zahvala.

Dijaško podporno društvo v Ljubljani je izreklo na svojem občnem zboru vsem p. n. posojilnicam in hranilnicam, ki so se odzvale na naše prošnje, razposlane ob Novem letu, in nam blagohotno naklonile podpore, svojo iskreno zahvalo. Bog plačaj!

Za odbor D. P. D.

France Hauc l. r.,  
predsednik.

Maks Kovačič l. r.,  
tajnik.

## Iz našega zadružništva.

**Kako poznajo slovensko zadružništvo.** Slovensko zadružništvo uživa med Srbi in Hrvati precejšen ugled. Listi prinašajo večkrat razna poročila o slovenskem zadružništvu. To bi bilo vse lepo, če bi bila ta poročila vedno tudi točna in resnična. Zgodi se pa dostikrat, da so zlasti številke, s katerimi se hoče ilustrirati stanje slovenskega zadružništva, popolnoma napačne in sicer največkrat v tem smislu, da se moč posameznih zadružnih organizacij silno pretirava. Tako se je letos zgodilo, ko je bila objavljena statistika o poslovanju naših članic, da so listi pisali kakor da bi bila ta statistika poročilo o poslovanju Zveze same. Navajali so, da ima Zveza okrog 1 milijarde vlog, dočim so te vloge v resnici razdeljene na 314 naših kreditnih zadrug. Podobno se godi tudi ostalim slovenskim zvezam. Sedaj je isto napako napravilo tudi glasilo Zadružne Sveze v Zagrebu „Zadružna Svijest“, ki prinaša v svoji aprilski številki nekaj podatkov iz slovenskega zadružništva. Tam se enostavno zamenjujejo podatki, ki se nanašajo na zadruge včlanjene v treh slovenskih zvezah, za bilančne postavke teh zvez. Tako se n. pr. pripisuje naši Zvezi 87 mil. Din deležev, 31.5 mil. Din rezerv, 7.7 mil. Din do-

bička itd. Če nezadružni listi prinašajo take stvari se nam ne zdi toliko čudno, ker si mislimo, da nimajo toliko vpogleda v zadružništvo, da bi si napravili o njem jasno sliko. Čudimo pa se „Zadružni Svijesti“. Tudi „ugledna“ zagrebška „Privredna Revija“ je v februarški številki prinesla članek o zadružništvu v naši državi. Temu članku pa se pozna, da ga je pisal eden, ki mu je slovensko zadružništvo popolnoma tuje. Kajti v petih stavkih, ki se nanašajo na slovenske zadružne zveze, je tudi pet netočnih trditvev. Mislimo, da ni ravno v interesu zadružništva in tudi ne tistih, ki o njem pišejo, da prihajajo v javnost s trditvami, ki niso točne, zato bi raje videli, da bi se o slovenskem zadružništvu sploh ne pisalo, kakor pa da se piše na ta način.

## Iz gospodarstva.

**Znižanje obrestne mere za vloge.** Kot smo že v gospodarskem pregledu aprilske številke omenili, so denarni zavodi v Ljubljani znižali obrestno mero za vezane vloge. Ta svoj sklep so razglasili tudi v službenih objavah „Jugoslovana“. Razglas se glasi; „Podpisani denarni zavodi naznanjajo, da bodo obrestovali od 1. aprila 1931 naprej vloge vezane na trimesečno odpoved po 6% letno. Že obstoječe vloge vezane na odpoved se tem potom odpovedujejo in se bodo po preteku odpovednega roka obrestovale tudi po 6% letno. V Ljubljani, dne 30. marca 1931. Češka industrijalna banka, podružnica Ljubljana; Hranilnica dravske banovine, Ljubljana; Hranilnica kmečkih občin, Ljubljana; Jadransko-podunavska banka, podružnica, Ljubljana; Jugoslavenska banka, podružnica, Ljubljana; Kmetška posojilnica ljubljanske okolice, Ljubljana; Komercialna banka, podružnica Ljubljana; Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Ljubljana; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana; Ljudska posojilnica, Ljubljana; Mestna hranilnica ljubljanska, Ljubljana; Obrtna banka, Ljubljana; Prometna banka, Ljubljana; Prva hrvaška štedionica, podružnica Ljubljana;



Zadružna banka, Ljubljana; Zadružna gospodarska banka, Ljubljana.

Štajerski denarni zavodi se dosedaj še niso vsi odločili za znižanje obrestne mere. Zato še ni sigurno, če bo obrestna mera znižana tudi na Štajerskem.

Denarni zavodi v dravski banovini so odpovedali tudi vezane naložbe hranilnicam in posojilnicam z namenom, da se za te naložbe določi nižja obrestna mera kakor je bila sedaj. Vendar pa zaenkrat višina obrestne mere za te vloge še ni določena, sklenjeno je le, da se nove vloge hranilnic in posojilnic proti vezavi sprejmejo zaenkrat samo za tri mesece (ne proti trimesečni odpovedi) in naj se obrestujejo maksimalno po 7%. Za nevezane naložbe se znižanje obrestne mere zaenkrat še ne izpelje, ker se to znižanje itak lahko izvrši vsak trenutek.

**Mednarodni mlekarški kongres v Kopenhagenu.** Od 14.—17. julija se bo vršil v Kopenhagenu (Danska) mednarodni mlekarški kongres. Na kongresu se bo vršilo veliko število predavanj o mlekarstvu, obenem bo s kongresom združena tudi razstava mlekarških strojev in razstava danskega surovega masla. „Mlekarški list“ iz Zagreba bo organiziral na ta kongres skupno potovanje. Potovanje bo trajalo kakih 10—11 dni ter bo stalo 3.600 Din. V tem je zapopadana vožnja na vlak in na parobrodu, avtobus, hrana in prenočišče. Prijave za ta kongres naj se pošljejo na naslov: „Mlekarški list“, Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21, kamor naj se pošlje takoj s prijavo tudi Din 500.—. Ker bo ob priliki kongresa tudi več poučnih izletov, bodo imeli udeleženci priliko, da поблиžje upoznajo dansko kmetijstvo.

**Gospodarska zveza v Ljubljani** notira naslednje cene: Tomaževa žlindra baza 18% Din 104.—; rudninski superfosfat v vrečah po 50 kg à Din 94.— in po 100 kg à Din 92.—; kalijeva sol po 100 kg Din 164.—, kostni superfosfat Din 126.—; apneni dušik v pločevinastih bobnih Din 220.—; kostna moka Din 110.—; mešano gnojilo „KAS“ Din

130.—; mavec (gips) Din 40.—; nitrofoskal v vrečah Din 146.—; cement dalmatinski Din 54.—; cement Trbovlje v papirnatih vrečah Din 62.—; klajno apno Din 275.—; lannene tropine Din 240; tropine od solčnih rož Din 95.—; modra galica Din 650; žveplo Din 320. Pri vagonem odjemu se cene za gnojila in cement znatno znižajo na franco vsaka postaja. Mlatilnice s tresali in reto Din 4.100.—; slamoreznice Din 1.700 do 2.000; čistilnik 10 sit Din 1.500; plugi Din 500 do Din 940; reporeznica M. R. Din 550; trijerji Din 2.000 do 3.500; mlatilnice na ročni pogon Din 2.200; robkači Din 900; sadni mlini Din 1.400 do Din 1.700; brzoparilniki Din 1.050 do Din 2.800; kosilni stroji Din 2.000; travniške brane z zvezdnatimi členki Din 900; travniške brane z jeklenimi špicami Din 800; patent motike „Rapp“ Din 70.—.

**Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Turnišču,** r. z. z. n. z., se bo vršil dne 28. maja 1931 ob 9. uri v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za 1. 1930. 4. slučajnosti.

**Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Vavti vasi,** r. z. z. n. z., se bo vršil dne 7. junija 1931 ob 7. uri zjutraj v zadružni pisarni. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev račun. zaključka za 1. 1930. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

**Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Veliki Nedelji,** r. z. z. n. z., se bo vršil dne 31. maja 1931 ob 2. uri dopoldan v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za 1. 1930. 4. slučajnosti.

**Redni občni zbor Posojilnice za župnije Zdoie, Sromlje in Artiče ter krajno občino Križe,** r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 17. majnika 1931 ob pol 9. uri zjutraj v posojilniškem prostoru pri g. Ivanu Černoga. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. potrjevanje računskega zaključka za leto 1930. 4. slučajnosti.

**Občni zbor Mlekarske zadruge Izlake - Zagorje,** r. z. z. o. p., se bo vršil 24. maja 1931 ob 3. uri pop. v Zadr. dvorani v Izlakah. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrditev račun. zaključka za 1. 1930. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Rokopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo „Narodnega Gospodarja“ Ljubljana, Zadružna zveza. Izdajatelj: „Zadružna zveza“ v Ljubljani. — Odgovorni urednik: Anton Kralj, tajnik „Zadružne zveze v Ljubljani. Tisk Zadružne tiskarne (Srečko Magolič) v Ljubljani.



**Redni občni zbor Ljudske posojilnice v Hrastniku**, r. z. z. n. z., se bo vršil 17. maja 1931 ob 11. uri dopoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. odobritev računskega zaključka za l. 1930. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. sprememba pravil. 6. slučajnosti.

**Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Izlakah**, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 31. maja 1931 ob 15. uri v uradnem prostoru. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. odobritev rač. zaključka za l. 1930. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

**Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Št. Juriju pri Grosupljem**, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 1. junija 1931 ob 7. uri dop. v prostorih g. Josipa Perne iz Ponove vasi št. 27. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem obč. zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za l. 1930. 4. poročilo o izvršeni reviziji. 5. slučajnosti.

**Redni občni zbor Živnoredne zadruge v Št. Juriju pri Grosupljem**, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 31. maja 1931 po maši ob 7. uri v Št. Juriju v društveni dvorani. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika ustanovnega občnega zbora. 2. odobritev računskega zaključka za poslovno leto 1930. 3. prememba pravil. 4. volitev 3 namestnikov odbora. 5. slučajnosti.

**Občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruge v Križevcih**, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 25. maja 1931 v Slomškovi dvorani takoj po rani sv. maši. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obč. zboru. 2. odobrenje račun. zaključka za l. 1930. 3. volitev nadzorstva. 4. slučajnosti.

**Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Kamnici**, r. z. z. n. z., se bo vršil 7. junija 1931 ob 8. uri v uradnem prostoru. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobritev račun. zaključka za l. 1930. 5. revizijsko poročilo. 6. volitev načelstva in nadzorstva. 7. slučajnosti.

**Redni občni zbor Vzemne posojilnice v Ljubljani**, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 29. maja 1931 ob 17. uri v posojilničnih prostorih na Miklošičevi cesti št. 7. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za l. 1930 in sklepanje o razdelitvi čistega dobička. 4. volitev enega člana v načelstvo. 5. volitev 3 namestnikov načelstva. 6. volitev nadzorstva in namestnikov. 7. naknadna odobritev § 22 in 25 združenih pravil. 8. slučajnosti.

**Občni zbor Gospodarske zveze v Ljubljani**, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 2. junija 1931 ob 5. uri pop. v prostorih zadruge. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka za l. 1930. 5. volitev nadzorstva. 6. slučajnosti.

**Občni zbor Prve delavske hranilnice in posojilnice v Ljubljani**, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo dne 31. maja 1931 ob 10. uri dopoldne v uradnih prostorih na Miklošičevi cesti 22/I. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za l. 1930. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. volitev načelstva. 6. volitev nadzorstva. 7. slučajnosti.

**Redni občni zbor Osrednje čipkarske zadruge v Ljubljani**, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo dne 31. maja 1931 ob 01. uri dop. v prostorih zadruge, Kongresni trg 2. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev račun. zaključka za l. 1930. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

**Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Lučah**, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 25. maja 1931 ob 12. uri v občinski pisarni. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobrenje račun. zaključka za l. 1930. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. razno.

**Občni zbor Lesne zadruge v Lučah**, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 25. maja 1931 ob 1. uri popoldne v občinski pisarni. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem obč. zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobrenje rač. zaključka za l. 1930. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. slučajnosti.

**Občni zbor Posojilnice v Križevcih pri Ljutomeru**, r. z. z. n. z., se bo vršil 25. maja 1931 ob 3. uri popoldne v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. revizijsko poročilo. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka za l. 1930. 5. volitev nadzorstva. 6. slučajnosti.

**Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Loškem potoku**, r. z. z. n. z., se bo vršil 25. maja 1931 v prostorih posojilnice ob 15. uri. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika lanskega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev račun. zaključka za l. 1930. 4. volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. slučajnosti.

**Redni občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice pri Sv. Martinu pri Vurbergu**, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 31. maja 1931 ob 8. uri v stari šoli. Dnevni red: 1. pozdrav načelnika. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 4. odobritev račun. zaključka za l. 1930. 5. slučajnosti.

**Občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Sv. Mihaelu poleg Šoštanja**, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 24. maja 1931 ob 8. uri dopoldan v Slomškovem domu. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1930. 4. slučajnosti.

**Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Mirni**, r. z. z. n. z., se bo vršil 31. maja 1931 ob 7. uri v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. odobritev rač. zaključka za l. 1930. 5. volitev načelstva. 6. volitev nadzorstva. 7. slučajnosti.

**Občni zbor Mlekarske zadruge v Novem mestu**, r. z. z. o. z., bo v soboto 23. maja 1931 ob 8. uri zjutraj v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. zapisnik. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev račun. zaključka za leto 1930. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

**Redni občni zbor Ljudske posojilnice v Oplotnici**, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 7. junija 1931 ob pol 15. uri v uradnih prostorih posojilnice. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobritev račun. skgega zaključka za l. 1930. 5. slučajnosti.



**Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Podčetrtku, r. z. z. n. z.,** se bo vršil dne 31. maja 1931 ob 3. uri popoldne v njenem uradnem prostoru. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za 1. 1930. 3. volitev enega člana v načelstvo. 4. nasveti in predlogi.

**Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Poljčanah, r. z. z. n. z.,** se bo vršil ob 4. uri v posojilniški pisarni dne 31. maja 1931. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za 1. 1930. 3. slučajnosti.

**Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice na Ponikvi ob j. žel., r. z. z. n. z.,** se bo vršil dne 31. maja 1931 ob 15. uri popoldne v prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za 1. 1930. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. slučajnosti.

**Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Presejru, r. z. z. n. z.,** se bo vršil v nedeljo dne 31. maja 1931 ob 3. uri popoldne v župnišču v Presejru. Dnevni red: 1. branje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za 1. 1930. 4. slučajnosti.

**Občni zbor Nakupovalne in prodajalne za druge zveze kmetijskih podružnic v okraju Ljutomerem v Radenci, r. z. z. o. z.,** se bo vršil dne 31. maja 1931 ob 2. uri popoldne v prostorih g. Zemljic Jakoba, Radenski vrh 20. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem obč. zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. računski zaključek za leto 1930 in njega odobritev. 4. sklepanje o likvidaciji in izvolitev likvidatorjev. 5. slučajnosti.

**Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Raki, r. z. z. n. z.,** se bo vršil 25. maja 1931 ob 15. uri v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. odobritev računskega zaključka za 1. 1930. 5. volitev načelstva. 6. volitev nadzorstva. 7. slučajnosti.

**Redni občni zbor Kmetijskega društva v Rovtahu, r. z. z. o. z.,** se bo vršil dne 14. junija 1931 ob pol 3. uri popoldne v Društvenih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjen račun. zaključka za 1. 1930. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

**Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Smledniku, r. z. z. n. z.,** se bo vršil v nedeljo dne 31. maja 1931 po jutranji sv. maši v dvorani društvenega doma. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za 1. 1930. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

**Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Sodražici, r. z. z. n. z.,** se bo vršil dne 25. maja 1931 ob 2. uri popoldne v župnišču. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika lanskega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za 1. 1930. 4. dopolnilna volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. sprememba pravil. 7. slučajnosti.

**Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Spod. Polskavi, r. z. z. n. z.,** se bo vršil dne 25. maja 1931 ob 2. uri popoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje in odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev

računskega zaključka za 1. 1930. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

**Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Spodnjem Logu, r. z. z. n. z.,** se bo vršil dne 25. maja 1931 ob 14. uri v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za 1. 1930. 4. volitev članov načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

**Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Stični, r. z. z. n. z.,** se bo vršil v ponedeljek dne 25. maja 1931 ob 7. uri v uradnem prostoru. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za leto 1930. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

**Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Starem trgu ob Kolpi, r. z. z. n. z.,** se bo vršil v nedeljo 31. maja 1931 popoldne ob 4. uri. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1929 in 1930. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

**Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Suhorju, r. z. z. n. z.,** se bo vršil dne 24. maja 1931 ob 4. uri v uradnem prostoru. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka za 1. 1930. 5. revizijsko poročilo. 6. sprememba pravil. 7. slučajnosti.

**Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Škalah, r. z. z. n. z.,** se bo vršil 17. majnika 1931 ob 8. uri dopoldne. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1930. 4. slučajnosti.

**IV. redni občni zbor Gospodarske zadruge v Šmarju pri Ješah, r. z. z. o. z.,** se bo vršil v nedeljo dne 31. maja 1931 ob pol 15. uri v Kat. domu v Šmarju. Dnevni red: 1. čitanje in odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1930. 4. poročilo o izvršenih revizijah. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

**Občni zbor Gospodarske zadruge v Šmihelu pri Šoštanju, r. z. z. o. z.,** se bo vršil na Binkonštini pond. dne 25. maja 1931 ob 8. uri dopoldan v Slomškovem domu. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1930. 4. slučajnosti.

**Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Tomišlju, r. z. z. n. z.,** se bo vršil v nedeljo dne 31. maja 1931 v uradnih prostorih ob 10. uri jutraj v Tomišlju. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za 1. 1930. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. sprememba pravil. 5. slučajnosti.

**Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice pri Sv. Tomažu pri Ormožu, r. z. z. n. z.,** se bo vršil dne 31. maja 1931 ob 3. uri popoldne v prostorih posojilnice. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1930. 4. slučajnosti.